

23/L79

SERIA RELIGIE

VLADIMIR
LOSSKY

DUPĂ CHIPUL
ȘI ASEMĂNAREA
LUI DUMNEZEU

HUMANITAS

și sacrifică inevitabil pe adversarii noștri. Aici nimeni nu poate fi exclus sau sacrificat: chiar când Biserica reacționează împotriva oamenilor, o face tot pentru mântuirea acestor oameni, continuând să lupte.

Aceasta este regula luptei sale, al cărei câmp se întinde din ce în ce mai mult, în măsura în care angajarea noastră eshatologică devine mai intensă. Dar ce altceva este acest „angajament intens”, dacă nu sfințenia realizată? Ni se spune că Isaac Sirianul se ruga nu numai pentru dușmanii Adevărului, ci și pentru diavoli. Lucrul acesta nu este cu puțință decât la o culme spirituală în care omul participă deja la taina Sfatului dumnezeiesc. Cu toate cele câteva aluzii ale sfântului Pavel, problema eshatologiei îngeresti rămâne inaccesibilă teologiei noastre, proporțional cu gradul nostru de înălțare spirituală. Să pui problema mântuirii îngerilor înseamnă să intri într-un domeniu unde, într-un sens sau în altul, vom produce inevitabil erezii, voind grăbit să facem sinteze teologice. Totuși nu trebuie să uităm că împlinirea stăpânirii lui Dumnezeu, care este și sfințirea finală a creaturii, se realizează pe mai multe planuri pe care noi nu le putem vedea decât parțial. Împlinirea vocației noastre din urmă se raportează mai întâi la destinul cosmosului pământesc, în care oamenii sunt ipostasele create — create după chipul lui Dumnezeu. Pe acest plan, care este cel al teologiei Bisericii, Satan este singurul dușman, împotriva căruia Biserica va avea de luptat până la sfârșitul veacurilor.

Noi știm că această luptă se va termina prin Venirea lui Christos și că toți dușmanii Lui vor fi supuși sub picioarele Sale, că judecata și separarea finală trebuie să aibă loc înainte ca împărăția lumii să devină Împărăția lui Dumnezeu (Apocalipsa 11, 15). Dar în fața aspectului de temut al lui Christos-Judecător, să nu uităm că prerogativa supremă a unui Împărat este milostivirea.

Cuprins

I. Apofaza și teologia trinitară	5
II. „Întuneric” și „Lumină” în cunoașterea lui Dumnezeu	24 ✕
III. Teologia Luminii la sfântul Grigorie Palamas	38
IV. Purcederea Sfântului Duh în doctrina trinitară ortodoxă	68 ✕
V. Răscumpărare și Îndumnezeire	97
VI. Noțiunea teologică de persoană umană	112
VII. Teologia Chipului	125 7°
VIII. Tradiția și tradițiile	142
IX. Despre cel de-al treilea atribut al Bisericii	173 ✕
X. Conștiința catolică. <i>Implicații antropologice ale dogmei Bisericii</i>	187
XI. Panaghia	199
XII. Stăpânire și domnie. <i>Studiu eshatologic</i>	215